

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Βρυξέλλες, 26 Ιουνίου 2015
(OR. en)

EUCO 22/15

CO EUR 8
CONCL 3

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (25 και 26 Ιουνίου 2015)
- Συμπεράσματα

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά την ανωτέρω σύνοδο.

I. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

1. Η Ευρώπη χρειάζεται μια ισορροπημένη και γεωγραφικά ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μετανάστευση, βασιζόμενη στην αλληλεγγύη και την ευθύνη. Μετά τις αποφάσεις που έλαβε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον περασμένο Απρίλιο, ελήφθησαν συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να αποτραπούν και άλλες απώλειες ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα, να βρεθούν νέοι τρόποι αντιμετώπισης των διακινητών ανθρώπων και να ενταθεί η συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης, με παράλληλο σεβασμό του δικαιώματος αίτησης ασύλου. Η έναρξη της αποστολής EUNAVFOR MED, που αποφασίστηκε στις 22 Ιουνίου από το Συμβούλιο, αποτελεί σημαντική συμβολή εν προκειμένω. Η επιχειρησιακή δράση για την αντιμετώπιση των εμπορών και διακινητών ανθρώπων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα της ολοκληρωμένης προσέγγισής μας.
2. Πέρα από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση της Επιτροπής, θα πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες ως προς όλες τις διαστάσεις μιας ολοκληρωμένης και συστημικής προσέγγισης.
3. Απαιτούνται ευρύτερες προσπάθειες, που θα περιλαμβάνουν και την ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, για την καλύτερη αναχαίτιση των αυξανόμενων ροών παράνομης μετανάστευσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικεντρώθηκε σήμερα σε τρεις βασικές διαστάσεις που πρέπει να προωθηθούν εκ παραλλήλου: μετεγκατάσταση/επανεγκατάσταση, επιστροφή/επανεισδοχή/επανένταξη και συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης. Το Συμβούλιο θα αξιολογεί τακτικά την πρόοδο και στους τρεις τομείς και θα υποβάλει έκθεση αργότερα εντός του έτους.

Μετεγκατάσταση/επανεγκατάσταση

4. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, υπό το πρίσμα της επικρατούσας επείγουσας κατάστασης και της δέσμευσής μας για την ενίσχυση της αλληλεγγύης και της ευθύνης, καθώς και σύμφωνα με την απόφαση που έλαβε τον Απρίλιο ως προς όλες τις πτυχές της, συμπεριλαμβανομένης της παραγράφου 3, συμφώνησε τα ακόλουθα αλληλένδετα μέτρα για να βοηθήσει 60.000 ανθρώπους:
- α) την προσωρινή και κατ' εξαίρεση μετεγκατάσταση από την Ιταλία και την Ελλάδα, που είναι τα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, σε άλλα κράτη μέλη, εντός δύο ετών, 40.000 προσώπων τα οποία έχουν σαφώς ανάγκη διεθνούς προστασίας, με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών¹.
 - β) την ταχεία έκδοση σχετικής απόφασης από το Συμβούλιο· για τον σκοπό αυτό, όλα τα κράτη μέλη¹ θα καταλήξουν σε συναίνεση έως το τέλος Ιουλίου για την κατανομή των προσώπων αυτών, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών καταστάσεων των κρατών μελών·
 - γ) τη δημιουργία εγκαταστάσεων υποδοχής και πρώτης υποδοχής στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, με την ενεργό υποστήριξη των εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο, του Frontex και της Ευρωπόλ, ώστε να εξασφαλίζονται η ταχεία ταυτοποίηση, καταχώριση και λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων των μεταναστών («κομβικά σημεία» – «hotspots»). Με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να προσδιορίζεται ποιοι χρήζουν διεθνούς προστασίας και ποιοι όχι. Η Επιτροπή θα εκπονήσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη υποδοχής, έως τον Ιούλιο του 2015 οδικό χάρτη σχετικά με τις νομικές, οικονομικές και επιχειρησιακές πτυχές αυτών των εγκαταστάσεων·
 - δ) την άμεση παροχή αυξημένης οικονομικής βοήθειας στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, για να συμβάλει στην ελάφρυνση του κόστους παραλαβής και επεξεργασίας των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας·
 - ε) τη συμφωνία ότι όλα τα κράτη μέλη θα συμμετάσχουν, μεταξύ άλλων μέσω πολυμερών και εθνικών προγραμμάτων, στην επανεγκατάσταση 20.000 εκτοπισμένων προσώπων τα οποία έχουν σαφώς ανάγκη διεθνούς προστασίας, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών καταστάσεων των κρατών μελών·

¹ Με την επιφύλαξη της ειδικής κατάστασης του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας σύμφωνα με τα πρωτόκολλα 21 και 22 των Συνθηκών. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα συμμετάσχει.

Επιστροφή/επανεισδοχή/επανένταξη

5. Οι αποτελεσματικές πολιτικές επιστροφής, επανεισδοχής και επανένταξης για εκείνους που δεν δικαιούνται προστασία αποτελούν βασική συνιστώσα της καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης, ενώ θα συμβάλουν στο να πειστούν οι άνθρωποι να μην διακινδυνεύουν τη ζωή τους. Θα ενεργοποιηθούν όλα τα εργαλεία για την προώθηση της επανεισδοχής παράτυπων μεταναστών στις χώρες καταγωγής και διέλευσης, με βάση τις ιδέες που παρουσίασε η Επιτροπή στο Συμβούλιο της 16ης Ιουνίου². Ειδικότερα:
- α) η Ύπατη Εκπρόσωπος θα πρέπει να εγκαινιάσει, το συντομότερο δυνατό, διαλόγους υψηλού επιπέδου με τις κυριότερες χώρες καταγωγής παράτυπων μεταναστών, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Το Συμβούλιο, από κοινού με την Επιτροπή, θα εκπονήσει συνολική δέσμη προτάσεων προς στήριξη των διαπραγματεύσεων με τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες·
 - β) η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των υποχρεώσεων επανεισδοχής το συντομότερο δυνατό, ιδίως στο πλαίσιο της συμφωνίας Κοτονού, καθώς και την επιτάχυνση και την ταχύτερη δυνατή ολοκλήρωση των συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων για συμφωνίες επανεισδοχής, ενώ θα ξεκινήσουν νέες διαπραγματεύσεις με άλλες τρίτες χώρες·
 - γ) με βάση την αρχή των «αναλογικών κερδών» («more for more»), η συνδρομή και οι πολιτικές της ΕΕ θα αξιοποιηθούν προκειμένου να δημιουργηθούν κίνητρα για την εφαρμογή των υφιστάμενων συμφωνιών επανεισδοχής και τη σύναψη νέων· οι δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στις εμπορικές συμφωνίες σχετικά με την προσωρινή παρουσία προσώπων για παροχή υπηρεσιών θα πρέπει να χρησιμεύσουν ως κίνητρο για τη σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής· με τα εργαλεία της αναπτυξιακής πολιτικής θα πρέπει να ενισχυθεί η δημιουργία ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο, ιδίως για τον έλεγχο των συνόρων, το άσυλο, την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων και την επανένταξη·
 - δ) τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν πλήρως την οδηγία για την επιστροφή, αξιοποιώντας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό όλα τα μέσα που προσφέρει ώστε να εξασφαλίζεται η ταχεία επιστροφή των παράτυπων μεταναστών· οι αποφάσεις επιστροφής που εκδίδουν τα κράτη μέλη θα καταχωρίζονται στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν·

² έγγρ. 10170/15.

- ε) η Επιτροπή θα παρουσιάσει έως τον Ιούλιο του 2015 τον τρόπο με τον οποίο ο Frontex θα προσφέρει άμεση στήριξη στα κράτη της πρώτης γραμμής για την επιστροφή. Η Επιτροπή έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να υποβάλει πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού Frontex, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος του Frontex, και ιδίως να μπορεί ο εν λόγω οργανισμός να δρομολογεί αποστολές επιστροφής·
- στ) για να επιταχυνθεί η εξέταση των αιτήσεων ασύλου, η Επιτροπή θα προτείνει, έως τον Ιούλιο του 2015, τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο με στόχο το συντονισμό της υλοποίησης των διατάξεων περί «ασφαλούς χώρας καταγωγής» της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου. Η Επιτροπή έχει εκφράσει την πρόθεσή της να ενισχύσει τις διατάξεις για την «ασφαλή χώρα καταγωγής» στην οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, περιλαμβανομένης της δυνατότητας κατάρτισης κοινού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής σε επίπεδο ΕΕ·
- ζ) θα διατεθούν σύντομα επαρκή μέσα για τη στήριξη μιας αποτελεσματικής πολιτικής επιστροφής της ΕΕ· επιπλέον, η Επιτροπή καλείται να υποβάλει προτάσεις για το θέμα αυτό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2016 και να εκπονήσει ειδικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα επιστροφής.

Συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης

- 6. Έχει ζωτική σημασία να ενισχυθεί η συνολική συνεργασία μας με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης, τόσο για την αναχαίτιση των ροών παράτυπων μεταναστών όσο και για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης, ώστε να μειωθούν τα κίνητρα για την παράνομη μετανάστευση και να εξαρθρωθούν τα δίκτυα διακίνησης ανθρώπων. Η αναπτυξιακή βοήθεια θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο θέμα αυτό.

7. Μια αληθινή εταιρική σχέση μεταξύ των ευρωπαϊκών και αφρικανικών χωρών, ώστε να συνεργάζονται για την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι ουσιαστικής σημασίας. Η σύνοδος κορυφής της Βαλέτας θα επιδιώξει ιδίως την επίτευξη των κατωτέρω, από κοινού με τους αφρικανούς εταίρους:
- α) παροχή βοήθειας σε χώρες εταίρους για την καταπολέμηση των διακινητών ανθρώπων·
 - β) ενισχυμένη συνεργασία για μια αποτελεσματική πολιτική επιστροφής·
 - γ) καλύτερη στοχοθέτηση της συνεργασίας για την ανάπτυξη και ενίσχυση των επενδύσεων στην Αφρική, ώστε να αντιμετωπιστούν τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης και να προσφερθούν οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες.

Το Συμβούλιο θα εκπονήσει προτάσεις για τομείς συνεργασίας με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης ενόψει της συνόδου κορυφής της Βαλέτας.

8. Η ΕΕ θα ενισχύσει εξάλλου τη συνεργασία της με την Τουρκία και τις σχετικές χώρες της Μέσης Ανατολής (ιδίως το Ιράκ, την Ιορδανία και τον Λίβανο).
9. Θα οργανωθεί διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η οδός των δυτικών Βαλκανίων.

II. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ

10. Το περιβάλλον ασφάλειας της Ευρώπης έχει μεταβληθεί δραματικά. Απαιτείται συνεπώς η ανάληψη δράσης σε τρεις αλληλένδετους τομείς:
- α) πέρα από το «ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια» της Επιτροπής και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 2015, θα προωθηθούν οι εργασίες όσον αφορά την ανανεωμένη Στρατηγική Εσωτερικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης· η πλήρης εφαρμογή των προσανατολισμών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας που συμφωνήθηκαν κατά τη σύνοδο του Φεβρουαρίου 2015 εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα·
 - β) η Ύπατη Εκπρόσωπος θα συνεχίσει τη διαδικασία στρατηγικού προβληματισμού με σκοπό την προετοιμασία μιας συνολικής στρατηγικής της ΕΕ σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, που θα πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έως τον Ιούνιο του 2016·

γ) σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2013 και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 2015, θα συνεχιστούν οι εργασίες για μια πιο αποτελεσματική, προβεβλημένη και προσανατολισμένη στα αποτελέσματα ΚΠΑΑ καθώς και για την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο μη στρατιωτικών όσο και στρατιωτικών δυνατοτήτων και την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι επιβάλλεται:

- να διαθέτουν τα κράτη μέλη επαρκές επίπεδο δαπανών για την άμυνα και να γίνεται αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων·
- να εξασφαλίζει ο προϋπολογισμός της ΕΕ την κατάλληλη χρηματοδότηση της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της ΚΠΑΑ, ανοίγοντας το δρόμο για ένα πιθανό μελλοντικό πρόγραμμα έρευνας και τεχνολογίας στον τομέα της άμυνας·
- να προωθηθεί μεγαλύτερη και συστηματικότερη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της άμυνας για τη δημιουργία βασικών δυνατοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω κονδυλίων της ΕΕ·
- να κινητοποιηθούν μέσα της ΕΕ για να διευκολυνθεί η αντιμετώπιση υβριδικών απειλών·
- να συσφιχθούν οι εταιρικές σχέσεις, ιδίως με τον ΟΗΕ, το ΝΑΤΟ, τον ΟΑΣΕ και την Αφρικανική Ένωση·
- να παρασχεθούν στους εταίρους η δυνατότητα και η ευκαιρία για την πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων, μεταξύ άλλων μέσω συγκεκριμένων προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων με ευέλικτο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εγγράφει τακτικά την πολιτική ασφάλειας και άμυνας στην ημερήσια διάταξή του.

III. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

11. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ολοκλήρωσε το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2015 εγκρίνοντας εν γένει τις συστάσεις ανά χώρα και ζητώντας την εφαρμογή τους. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη συμφωνία που επιτεύχθηκε σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και απηύθυνε κάλεσμα για την ταχεία εφαρμογή της.
12. Οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν τεράστιες ευκαιρίες για καινοτομία, ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Για να αξιοποιηθεί πλήρως αυτή η τεχνολογική επανάσταση, πρέπει να αντιμετωπίσουμε τον κατακερματισμό της αγοράς, να διασφαλίσουμε κανονιστική ρύθμιση για διαχρονική λύση, να δημιουργήσουμε υποστηρικτική υποδομή, να διευκολύνουμε την ψηφιοποίηση της βιομηχανίας, να διαμορφώσουμε συνθήκες που να ευνοούν την ανάπτυξη σε όλους τους τομείς και να προστατεύσουμε τους πολίτες μας. Η ψηφιακή ενιαία αγορά θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως όχημα για μια ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς σε όλες τις περιφέρειες εντός της ΕΕ. Υπογραμμίζοντας τη σημασία όλων των διαστάσεων της στρατηγικής της Επιτροπής και επιδιώκοντας τη φιλόδοξη μεταρρύθμιση του πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες, περιλαμβανομένου αποτελεσματικότερου συντονισμού του ραδιοφάσματος με παράλληλο σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι:
 - α) ο κανονισμός για την ενιαία αγορά τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της περιαγωγής, και η οδηγία σχετικά με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών πρέπει να εκδοθούν σύντομα· η δέσμη μέτρων για την προστασία των δεδομένων πρέπει να εγκριθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους·
 - β) πρέπει να αναληφθεί δράση σχετικά με τα βασικά στοιχεία της ανακοίνωσης της Επιτροπής και συγκεκριμένα:
 - να αρθούν οι υπόλοιποι φραγμοί για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και υπηρεσιών που πωλούνται μέσω Διαδικτύου και να αντιμετωπιστούν οι αδικαιολόγητες διακρίσεις λόγω γεωγραφικής θέσης·
 - να διασφαλιστεί η δυνατότητα μεταφοράς και να διευκολυνθεί η διασυνοριακή πρόσβαση σε διαδικτυακό υλικό που προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού, με παράλληλη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και λαμβανομένης υπόψη της πολιτισμικής πολυμορφίας, καθώς και να προωθηθεί η ανάπτυξη των κλάδων της δημιουργίας στο ψηφιακό περιβάλλον·

- να εξασφαλιστούν αποτελεσματικά επενδυτικά μέσα και να βελτιωθεί το κλίμα καινοτομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις·
- να εντοπιστούν ταχέως οι βασικές προτεραιότητες τυποποίησης στον τομέα των ΤΠΕ και να επιτευχθούν σύντομα σχετικά αποτελέσματα·
- να εξασφαλιστεί η ελεύθερη ροή των δεδομένων·
- να αξιολογηθεί ο ρόλος των διαδικτυακών πλατφορμών και των διαμεσολαβητών·
- να βελτιωθούν οι ψηφιακές δεξιότητες·
- να ενθαρρυνθεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

13. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε την έκθεση για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση την εκπόνηση της οποίας είχε ζητήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2014 και κάλεσε το Συμβούλιο να την εξετάσει ταχέως.

IV. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

14. Ο Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου παρουσίασε τα σχέδιά του για τη διενέργεια δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο (για την παραμονή ή την έξοδο). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να επανέλθει στο θέμα αυτό το Δεκέμβριο.

*
* *
* * *

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε ευγνωμοσύνη προς το πρόσωπο του κ. Jacques Delors, πρώην Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη σημαντική συμβολή του στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού σχεδίου και αποφάσισε να του απονεμηθεί ο τίτλος του «Επίτιμου πολίτη της Ευρώπης».